

PTAČÍ
SVĚT OČIMA TOMÁŠE
GRIMA JE NÁDHERNOU,
PŘEPESTROU ŘÍŠÍ
PLNOU HUMORU
A EMOCÍ

Mandelík hajní & poštolka obecná, Pusztaszer, Maďarsko, červen 2023

Kniha bez hranic

STOPAŘ SE ZVRHLÝM JÍDELNÍČKEM. TAK ZNÍ POPISEK FOTOGRAFIE DVOU IMPAL FOCENÝCH PROTI SLUNCI; NA HRBETĚ SAMICE DŘEPÍ TŘI KLUBÁCI ČERVENOZOBÍ. CO ŽE TO ŽEROU, ŽE JSOU ZVRHLÍ? „KLÍŠŤATA, NEJLÉPE TA PUKAJÍCÍ OBJEMEM NASÁTÉ KRVĚ, STRUPY A UŠNÍ MAZ,“ KONSTATUJE LAKONICKY TOMÁŠ GRIM, AUTOR VYSOCE ESTETICKÉHO SNÍMKU A VYSOCE VTIPNÉHO ODSTAVCE O ZAJÍMAVÉM ZÁSTUPCI AFRICKÉ ORNIFAUNY.

TEXT KATEŘINA KADLECOVÁ FOTO TOMÁŠ GRIM

Populární publicista, oceňovaný fotograf, cestovatel, a především ornitolog **Tomáš Grim (* 1973)** je vám nejspíš znám; v *Reflexu* 8/2024 jsme s ním přinesli obsáhlý rozhovor nejen o ptáčích, ale také o ochraně přírody, o falešném poplachu kolem změny klimatu nebo o potřebnosti omezení invazních druhů, byť sebekrásnějších. Jeho knižní novinka *Ptačí svět očima fotografa* právě vydalo nakladatelství Kazda, proslu-

lé svými nádhernými obrazovými publikacemi o přírodě.

U každého ze zhruba 250 zhusta celostránkových Grimových snímků jsou kromě ptačího druhu a jeho latinského názvu uvedeny i místo a čas pořízení a technické specifikace, exify – třeba s jakým fotoaparátem a objektivem se fotilo. Výjimkou bez exifů jsou snímky nejstarší, třeba zenitem zachycený rákosník obecný: „Z prvního kinofilmu, který jsem nafotil zrcadlovkou. Půjče-

nou,“ vyznává se v popisku Tomáš Grim a vy už víte, že ta kniha bude velmi osobní, upřímná a zaujatá, jak už to autor umí.

Průvodní komentáře k fotografiím ukazují, co nevidíme na obrázku, ale co se skrývá za ním: okolnosti focení, ptačí anekdoty. Profesor Grim je proslulý schopností postihnout podstatu věci svižně a svěže, s vtipem. Je znám také svými sarkastickými šlehy, nelze mu upřít schopnost vyvolat kontroverzi a upozornit

na lecjaký problém (naposledy letos v případě českého odborného názvosloví ptačích druhů, vizte *Reflex* 29/2024). Klade přitom důraz nejen na odbornou stránku, ale chce i pobavit, čtenář by se měl poučit i počíst si. Sám Grim právě i díky „knihám odvahy a dobrodružství“ začal jako student jezdit za ptačími pozorováními po celém světě. Dodnes procestoval 85 zemí všech sedmi kontinentů a na výletech za ptáky strávil v součtu sedm let.

Vrána šedá, Berlín, Německo, leden 2022

KRONIKA PROFESNÍ I SOUKROMÁ

Tomáš Grim čtenáře okamžitě zaujme nejen popisem exotických krajín a líčením fantastických historek (třeba jak se přes „zákaz vstupu“ stal fotografem), ale i užitím atraktivních stylistických prostředků. V lehkonohých textech potkáme aktualizované vazby typu „rozběskl mi“, „bádali jsme tamější hnízdní parazity“ aj., neologismy typu mudlení – „švenkování delším časem“ – nebo „úhápěčko“ (univerzální hnědý pták) a pestré lexikum z mnoha různých rejstříků, včetně argotu a rozličných nářečí. Píše

o „druho horním počítači“, o „digitálním křovinořezu“ v postprodukci snímků, žertuje o názvu pitule („to prosím není žena s akcentovanou afinitou k lihovinám“) nebo o „fotkách tak zrnitých, že u kuřete spustí klovací reflex“. Snímek rybáka dlouhoocasého, přeborníka v letu na dlouhé vzdálenosti, který je pořád „na tahu“, zase nese popisek *Sen každého muže*.

Autor umí zažehnout v srdci jiskru, možná rovnou takový menší požárek. V něm shoří mimo jiné čtenářovy pochybnosti o tom, zda je dostatečně erudovaný, aby vykládaným etologickým, ekologickým

a obecně biologickým principům porozuměl. Není to třeba. „Žijeme v době, kdy se budou od základu přepisovat učebnice,“ tvrdí Tomáš Grim. Příčinou je, že se v posledních letech „ornitologové vrhli do tropů“, jejichž ptáci jsou úplně jiní. Vysvětluje též základní termíny typu hnízdní parazitismus nebo invazní druhy a ilustruje je konkrétními fotkami. Co lze knize vytknout? Snad jen lehkou repetitivnost a do sebe zahleděnost úvodu.

Máme před sebou kurátorovaný výběr záznamů – slovem i obrazem – z více než čtvrtstoletí putování po světě a pozorování, nebo alespoň zahlednutí zhruba 2500 ptačích druhů (*and counting*, jak by řekl Angličan). Ta kniha nemá hranice: co bylo krásné, zajímavé, poutavé, lákavé, to šlo na její stránky. Během své akademické kariéry se Tomáš Grim zaměřoval velmi úzce – je spoluautorem knihy o kukačce, která vyšla ve čtyřech jazycích a získala prestižní britskou cenu Nejlepší ptačí kniha roku. Coby popularizátor svého odvětví je všežravý a v *Ptačím světě očima fotografa* nevynechal žádnou (pro násince) podstatnou ptačí čeleď. Vsadil na pestrost a rozmanitost co do druhů, barevnosti opeření, životních

Medosavka modrolící. Waverley Creek, Austrálie, prosinec 2017.

stylů a „trvalých adres“ i zachycení činností jednotlivých polétavců. Dvě fotograficky nejnáročnější disciplíny? Páření a dávení vývržků.

Protože je pořadí oněch záznamů chronologické, v textových pasážích vzniká kronika profesní i soukromá. Láska k přírodě a k cestování, k objevování, pozorování a přemýšlení, to je to, o co v téhle knížce běží. Fotka je jen forma projevu, průvodní jev. ✘

ELEKTRICKÉ VYTÁPĚNÍ

KORADO®

Otopná tělesa pro flexibilní využití

Nová otopná tělesa nabízí široké možnosti vytápění kombinací trubkových těles a elektrických topných jednotek. Teplotu tak můžete regulovat přes aplikaci pomocí bluetooth propojení. S Koradem získáte kontrolu nad teplotou a komfortem ve svém domově.

Infolinka (zdarma):
800 111 506
E-mail: info@korado.cz
korado.cz